

3 januari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. K.A.M. van Kampen, advocaat te
‘s-Hertogenbosch,

tegen:

wijlen **pastoor [naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven pastoor in de [naam] parochie te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 24 juli 2012. Op 28 september 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van drs. [naam], Bisschop van ‘s-Hertogenbosch.

Op 18 oktober 2012 heeft mr. Van Kampen per mail laten weten, dat bij klager geen behoefte bestaat aan een hoorzitting.

Bij brief van 26 oktober 2012 heeft drs. [naam] laten weten in te stemmen met het achterwege laten van een mondelinge behandeling.

Omdat beide partijen akkoord zijn gegaan met het achterwege laten van een mondelinge behandeling heeft de Klachtencommissie ingevolge artikel 13.3 van de Procedure de zaak in raadkamer van 6 december 2012 behandeld en zal zij schriftelijk beslissen.

De Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

2. De klacht

2.1. Klager komt uit een gezin dat ‘goed’ katholiek was. Aangeklaagde was pastoor in de [naam] kerk in [plaats]. Omdat zowel de broer als de neef van klager misdienaar waren, vroeg klager aan aangeklaagde of hij ook misdienaar mocht worden. Klager is van [jaar] tot [jaar] misdienaar geweest.

Klager werd regelmatig gevraagd om 's ochtends om half 8, 's zondags of bij huwelijken/begrafenissen misdienaar te zijn. Klager werd dan meegenomen naar de werkkamer van aangeklaagde. Aangeklaagde gebod klager daar om op de grond te gaan liggen. Aangeklaagde ging dan op de rug van klager zitten met zijn gezicht naar de schoenen van klager. Klager moest zijn tenen bewegen en dan kneep aangeklaagde erin hetgeen pijn deed en ondertussen reed aangeklaagde op de rug van klager.

Soms moest klager op de grond gaan liggen en zat aangeklaagde weer met zijn rug naar de schoenen van klager. Klager zag dan dat aangeklaagde niets onder zijn toog aanhad en schrok daar enorm van, want hij had nog nooit een geslachtsdeel gezien. Aangeklaagde zat dan weer op klager te rijden.

Klager moest ook regelmatig bij aangeklaagde achter het bureau op schoot komen zitten. Vervolgens voelde aangeklaagde met zijn hand via het broekzakje van klager aan zijn geslachtsdeel. Hierbij bevredigde aangeklaagde zich met zijn andere hand. Toen aangeklaagde voelde dat klager lichamelijk reageerde op zijn aanrakingen, probeerde hij de broek van klager los te maken. Dit liet klager echter niet gebeuren. Aangeklaagde schrok hiervan en zei dat klager hiervoor straf zou krijgen. Klager moest een paar dagen later terugkomen om te biechten. Hij mocht van aangeklaagde met niemand praten over hetgeen was voorgevallen, ook niet met zijn vader.

Klager heeft het een aantal keren proberen te vertellen, maar deed dit in zulke bedekte termen, dat zijn vader er niet op reageerde.

Uiteindelijk kwam het seksueel misbruik aan het licht toen klager op een zaterdagavond werd gewassen. Klager zat onder de blauwe plekken van het voetballen of apenkooien. Toen zijn vader hem vroeg hoe hij aan die blauwe plekken kwam, zei hij dat 'meneer pastoor' dat had gedaan. Hierop is zijn vader meteen naar de politie gegaan. Naar aanleiding hiervan is aangeklaagde in [jaar] 'zonder ruchtbaarheid' overgeplaatst naar [plaats].

2.2. Klager heeft in eerste instantie alles weggestopt door heel hard te werken en een eigen bedrijf op te bouwen en een gezin te stichten. Naar buiten en zijn omgeving toe wordt hij getypeerd als 'een harde'. Maar gebeurtenissen die kinderen betreffen, emotioneren hem, zelfs lange tijd later, diep.

2.3. Het doel van de Klachtenprocedure is, dat klager erkenning wil van het feit dat hij seksueel is misbruikt door aangeklaagde en dat daarover spijt wordt betuigd.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Mgr. [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hij concludeert dat het archiefonderzoek geen directe informatie over seksueel misbruik heeft opgeleverd. Wel is uit het archiefonderzoek gebleken, dat aangeklaagde plotsklaps uit de parochie is vertrokken. In een stafverslag van eind [jaar] wordt gesproken over : "Kwestie aangeklaagde te [plaats]: moet ontslag nemen, zonder ruchtbaarheid". Dit mede bezien in het licht van de andere klachten en meldingen tegen aangeklaagde, lijkt het waarheidsgehalte van de verklaring van klager evident en zal mgr. [naam] zich conformeren aan het oordeel van de Klachtencommissie.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn bijna vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Klager moest gedurende een periode van twee jaar verschillende keren na het dienen van de mis meekomen naar de werkkamer van aangeklaagde. Daar moest klager op grond gaan liggen, waarna aangeklaagde op hem ging zitten rijden, waarbij aangeklaagde niets onder zijn toeg aanhad. Ook moest klager bij aangeklaagde op schoot gaan zitten, waarbij aangeklaagde klager aan zijn geslachtsdeel betastte, terwijl aangeklaagde zichzelf met zijn andere hand bevredigde.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de feiten en omstandigheden, zoals gebleken uit het archiefonderzoek, die precies aansluiten bij hetgeen door klager is gesteld in zijn klaagschrift.

Voorts heeft de Klachtencommissie kennis genomen van het advies inzake 2011T370, van het formulier ‘toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs’ inzake 2012T697 en van de getuige verklaring van [naam], zoals afgelegd ter zitting van 23 februari 2012 in de zaak 2011T370. Hieruit blijkt dat aangeklaagde de verschillende slachtoffers op steeds dezelfde wijze seksueel heeft misbruikt.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 8 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van ‘s-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat het seksueel misbruik zoals gesteld heeft plaatsgevonden en namens het Bisdom excuses aan te bieden en spijt te betuigen voor het klager aangedane leed.

Dit advies is vastgesteld op 3 januari 2013 door mr. B.F. de Poorter voorzitter, W.M. Veltman-Breddels en prof. dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van 's-Hertogenbosch en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.